

K rozhodnutí a rukám prezidenta ČR Petra Pavla

Kancelář prezidenta republiky

Obor legislativy a práva

Hrad I. nádvoří č. p. 1, Hradčany

119 08 Praha 1

Odsouzený:

Mgr. Dušan Dvořák

nar. 12.1.1962 v Olomouci

toho času ve výkonu trestu ve věznici Rapotice

Žadatel:

SANANIM Z. Ú.

IČ: 00496090

Ovčí Hájek 2549/64A

158 00 Praha 13

Žádost o milost prezidenta republiky

dle ust. čl. 62 písm. g) Ústavy České republiky ve spojení s ust. § 366
zákona č. 141/1961 Sb. o trestním řízení soudním (trestního řádu)

Přílohy:

Výroční zpráva SANANIM

Usnesení č.j. 3 T 70/2019-2368

Usnesení č.j. 3 T 131/2017-2868

I.

Vážený Pane prezidente, obracím se na Vás se žádostí o milost pro odsouzeného pana Mgr. Dušana Dvořáka, data shora. Obracím se na Vás v této věci jako statutární zástupce a jménem organizace SANANIM z.ú, která se zabývá prevencí a léčbou závislostí (pro informaci o organizaci přikládáme výroční zprávu) a které byl v roce 1990 pan Dvořák spoluzakladatelem a pracoval tu také po 3 roky v terapeutické komunitě Němčice. Pana Dvořáka tedy já i mnozí moji kolegové osobně dobře známe.

Pan Dvořák je v současné době ve výkonu trestu odnětí svobody, který nyní vykonává ve věznici Rapotice. Bohužel o odsouzených pana Dvořáka nemáme kompletní informace, neboť s ohledem na ztíženou komunikaci s ohledem na to, že je internován ve výkonu trestu, se nepodařilo získat od něj plnou moc k získu patřičných podkladů od orgánů veřejné moci a jeho rodina bohužel dané listiny k věci nemá a my nechceme ve věci dále otálet. Máme k dispozici pouze dílčí rozhodnutí soudu ve věci (dvě usnesení soudu nalistovaná a přiložená coby přílohy žádosti), která nám poslal sám pan Dvořák, a dále pouze již jeho sdělení z dopisů a informace z médií a dostupné na internetu. Z toho, co je nám známo, byl pan Dvořák odsouzen k trestu odnětí svobody nepodmíněně v celkové délce trvání 80 měsíců, a to za několik trestných činů, kdy dostal souhrnné tresty za pěstování konopí dvakrát v délce 36 měsíců a dále 8 měsíců za čin, který měl spočívat ve vyhrůžkách úředním osobám v souvislosti s odsouzeními a opakovanými soudními procesy právě za pěstování konopí pro léčebné účely (viz níže). Z uloženého trestu dle nám dostupných informací vykonal již více než polovinu, a to 46 měsíců.

Pan Dvořák byl tedy primárně opakovaně odsouzen za pěstování konopí pro léčebné účely, v němž orgány činné v trestním řízení shledaly naplnění skutkové podstaty trestného činu nedovolené výroby a jiného nakládání s omamnými a psychotropními látkami a jedy dle § 283 odst. 1, odst. 2 písm. b) trestního zákoníku, neboť se daného jednání dopustil, až byl již za takový trestný čin odsouzen, tj. byl v posledních třech letech již odsouzen či potrestán za trestný čin dle § 283 odst. 1 trestního zákoníku. Byl tak potrestán souhrnnými tresty.

Tyto skutkové podstaty naplnil, neboť opakovaně nedovoleně vyráběl a přechovával psychotropní látku tetrahydrokanabinol s množstvím účinné látky vyšším než 0,3 % THC, uváděné jako hranice v tehdy účinné dikci § 24 zákona č. 167/ 1998 Sb., o návykových látkách, v množství větším než malém, přičemž konopí a pryskyřice z konopí, s výjimkou konopí pro léčebné použití uvedené v seznamu č. 1, jsou uvedeny v seznamu č. 3 - omamných látek, přílohy č. 3 k nařízení vlády o seznamech návykových látek č. 463/2013 Sb. a delta9 - tetrahydrokanabinol (THC) je jako psychotropní látka zařazena do seznamu č. S - psychotropních látek, přílohy č. S k nařízení vlády o seznamech návykových látek č. 463/2013 Sb., a dle ustanovení § 289 odst. 1 trestního zákoníku se jednalo o zákonem stanovenou psychotropní látku.

Konkrétně šlo následující rozhodnutí a uložené tresty: souhrnný trest odnětí svobody uložený rozsudkem Okresního soudu v Prostějově ze dne 3.12.2019, č.j. 3 T 70/2019-1411, v právní moci ve spojení s usnesením Krajského soudu v Brně ze dne 6.2.2020 č.j. 3 To 15/2020-1560 dnem 6.2.2020 v trvání 36 měsíců se zařazením pro jeho výkon do věznice s ostrahou.

Souhrnný trest odnětí svobody uložený rozsudkem Okresního soudu v Prostějově ze dne 6.2.2018, č.j. 3 T/131/2017-627 v právní moci ve spojení s usnesením Krajského soudu v Brně ze dne 22.5.2018 č.j. 8 To 102/2018-998 dnem 22.5.2018, původně uložený v trvání 36 měsíců s podmíněným odkladem jeho výkonu na zkušební dobu v trvání 4 let (současně mu byl uložen trest propadnutí věci), jehož výkon byl následně usnesením Okresního soudu v Prostějově o neosvědčení se ve zkušební době podmíněného odsouzení ze dne 24.9.2020 č.j. 3 T 131/2017-2499, pravomocným ve spojení s usnesením Krajského soudu v Brně ze dne 25.5.2021 č.j. 8 To 356/2020-2746 dnem 25.5.2021, nařízen do věznice s ostrahou.

Dále měl být dle informací z médií v roce 2020 Okresním soudem v Blansku odsouzen k trestu odnětí svobody v délce trvání 8 měsíců za jednání reálně spočívající ve výhrůžkách různým úředním osobám z oblasti justice, ke kterým mělo dojít skrze prostředky komunikace na dálku. Dle zveřejněných informací mohlo jít dle okolností o trestný čin vydírání, či nebezpečného vyhrožování, bohužel nemáme k dispozici bližší informace o přesné právní kvalifikaci a dalších okolnostech, neznáme bohužel ani spisovou značku dotčeného trestního řízení.

Přes neúplnost informací o odsouzeních a s ohledem na možnost na straně orgánů veřejné moci si tyto obstarat, máme za to a doufáme, že i tak je patrné, které věci se naše podání týká a co se jím sleduje.

II.

Pokud jde o odůvodnění naší žádosti, jde hned o několik důvodů, proč máme zato, že by pan Dvořák měl být omilostněn a propuštěn na svobodu.

První spočívá v tom, že máme za to, že trestní právo a jeho aplikace by měly přes své imanentní limity vést k uplatňování zásad spravedlnosti a vést ke spravedlivým výsledkům. U pana Dvořáka ovšem došlo k tomu, že následkem možnosti kumulace trestů v českém právním řádu nastoupil do výkonu trestu poprvé rovnou (za nikoli závažnou trestnou činnost) na 80 měsíců, i když nikdy před tím ve výkonu trestu nebyl. Stalo se tak primárně proto, že mu byl nejprve uložen trest odnětí svobody za trestný čin nedovolené výroby a jiného nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy dle § 283 odst. 1 trestního zákoníku a jeho výkon byl podmíněně odložen. Pan Dvořák v pěstování léčebného konopí s ohledem na svá přesvědčení pokračoval a byl souzen za tentýž trestný čin ve druhém odstavci, neb již za tento čin byl před tím odsouzen a byl mu uložen opět trest odnětí svobody a bylo zároveň rozhodnuto o vykonání trestu původně podmíněně odloženého, toto se pak opakovalo a tresty se mu tak sečetly a následně přistoupilo v krátkém časovém sledu ještě další odsouzení kvůli výše zmíněným výhrůžkám, které padly právě v souvislosti s trestními řízeními ohledně pěstování konopí.

Byť je z našeho pohledu bez debat, že pokud podmíněně odsouzený dále právní normy nerespektuje, lhotejně z jakého byt' sebešlechetnějšího přesvědčení, má přijít razantnější trestně-právní reakce, pokládáme to, aby člověk, který reálně pouze pěstoval konopí pro léčebné účely a následně poslal několik textových zpráv dostal jako reálně první trest, který vykoná, rovnou 80 měsíců vězení, za nepřiměřeně tvrdé.

Daná kumulace trestů, kdy první citelná trestněprávní reakce je pro pachatele rovnou takto tvrdá, je dlouhodobě zhusta kritizována jako nepřiměřeně tvrdá i odbornou veřejností včetně některých soudců.

Ke kumulaci výkonů trestů odnětí svobody, která je pak v celkové výměře nepřiměřená spáchané trestné činnosti, případně osobě pachatele se okrajově vyjádřil v jiné kauze také Ústavní soud ČR, kdy se z nálezu ze dne 30. července 2019 sp. zn. II. ÚS 4022/18 podává názor dotčeného soudu popisující, že odsouzení často vykonávají několik trestů odnětí svobody, které jim byly uloženy nezávisle na sobě za trestnou činnost spáchanou po vyhlášení prvostupňového odsuzujícího rozsudku za dřívější trestnou činnost. Současná právní úprava pak nezabraňuje nepřiměřeně dlouhým výkonům trestů odnětí svobody, protože výslovně neumožňuje soudcům zohlednit dříve uložené dosud nevykonané tresty při ukládání trestů za trestnou činnost spáchanou po vyhlášení prvostupňového odsuzujícího rozsudku pro předcházející trestnou činnost. Vyhlášení rozsudku samo o sobě nebývá dostatečně silnou skutečností opodstatňující ukládání trestů nezávisle na dříve uložených dosud nevykonaných trestech. Tou bývá až samotný výkon trestu. Výkon nepodmíněného trestu odnětí svobody je zpravidla významným faktorem svědčícím pro nařízení výkonu podmíněně odloženého trestu odnětí svobody. Není však nezbytně nutné, aby k nařízení výkonu vždy skutečně došlo. Naopak efektivněji může v takovém případě zapůsobit stanovení přiměřených omezení a povinností směřujících k vedení řádného života, které by bylo možné realizovat i ve výkonu trestu odnětí svobody; takové řešení naplňuje vybrané účely trestů a reaguje na trestnou činnost pachatele bez toho, aby mu bylo uloženo vykonávat tresty nepřiměřené závažnosti jím spáchané trestné činnosti.

Pan Dvořák ve své činnosti pokračoval navzdory ingerenci orgánů veřejné moci a dále tak z pohledu trestního práva recidivoval, nicméně jednal tak v úmyslu léčit a pomáhat, kdy měl pocit, že státní moc mu v tom brání. Byť je samozřejmé, že nikdo nemůže donekonečna porušovat právní normy bez následku, přesto se nám trest jeví jako zcela nepřiměřený povaze jeho činnosti, kdy reálně často pachatelé závažných násilných trestných činů ve vězení nepobydou ani zdaleka tak dlouho, jak dlouho již je zde umístěn pan Dvořák, který byl motivován primárně snahou pomáhat, byť místy až pomýlenou a bludnou. Máme za to, že pan Dvořák již svůj pomyslný dluh společnosti ve smyslu dostatečně tvrdé vytrpěné sankce splatil. Pokud má jít o prevenční a nápravnou funkci trestního práva a působení na něj coby pachatele, máme za to, že ta bude daleko lépe naplněna na svobodě prostředky terapeutickými, resp. léčebnými a nikoli dále represivními – viz dále.

Byť rozhodující soudy neměly z pohledu platného práva jinou možnost než odsoudit pana Dvořáka takto příkře, máme za to, že korektivem spravedlnosti a pojistkou proti nepřiměřené tvrdosti dopadů norem trestního práva může být právě Prezident ČR.

Druhým důvodem, kvůli kterému máme za to, že propuštění z výkonu trestu u pana Dvořáka by bylo správným krokem, je to, že máme za to, že jemu by toto velmi pomohlo a zároveň by to nepředstavovalo žádné ohrožení společnosti, kdy i závažnost a reálná škodlivost jeho činů nebyla příliš vysoká, spočívala totiž převážně v přestupování norem trestního práva samém. Šlo zde totiž v podstatě u drogových deliktů jaksi o „trestný čin bez oběti“, kdy naopak ti, které léčil, opakovaně hovořili o tom, jak moc jim pomohl. Samozřejmě jiná byla situace u jeho

nevybíravého jednání vůči členům justice, nicméně, pokud je nám z médií známo, šlo o jaksi delikty ve slovní rovině bez reálného naplnění, a tedy zřejmě bez větších následků.

Pan Dvořák pěstoval konopí pro účely léčebné a nikoli toxikomanské, pokud je nám známo pro svou činnost se snažil i neúspěšně získat povolení. Byť samozřejmě na jeho nezískání (resp. nemožnost jeho získání pro konkrétní činnost, které se dopouštěl v rozhodné době) měl reagovat jinak, svědčí jistě o tom, že nejde o osobu, která by zcela ignorovala a negovala právní řád jako takový. Pan Dvořák byl ovšem v přesvědčení, že jedná k záchraně nemocných trpících bolestmi, které on dokáže zmírnit, jak argumentoval v mnoha opravných prostředcích, které podal, včetně těch mimořádných, měl za to, že jedná v krajní nouzi (šlo tedy potenciálně o jednání v putativní krajní nouzi), neboť legislativa ČR neumožňovala tehdy učinit to, co dle něj pro nemocné a trpící bylo třeba učinit, kdy tuto právní úpravu považoval (dle názorů českých soudů mylně) i za rozpornou s evropskými normami.

Dalším důvodem jsou věci humanitární povahy mj. zahrnující obavy o zdraví pana Dvořáka. S ohledem na to, že proti panu Dvořákovi bylo vedeno během let nespočet trestních řízení mohl nabýt i pocit, že justiční systém je „proti němu“ a dopustil se zřejmě pod vlivem tohoto zcestného přesvědčení výhrůžek některým úředním osobám. Pokud je nám ovšem známo, za tyto své činy se později omluvil a litoval jich, tedy jejich nevhodnost a naprostou nepřipustnost minimálně do jisté míry byl schopen v určitém okamžiku nahlédnout. Pokud je nám známo z médií, minimálně v jednom případě bylo dokonce trestní řízení proti panu Dvořákovi v minulosti zastaveno, neboť byl znalci vyhodnocen dokonce jako nepřičetný. Sám pan Dvořák odmítal být takto označován, neboť je to hrdý člověk a svá silná přesvědčení nepovažuje za bludy, nicméně i my, zvláště pak po jeho dlouhém výkonu trestu svobody, který vnímá jako nespravedlivý, máme o duševní zdraví pana Dvořáka obavy. Máme za to, že to, co by mohlo vést u pana Dvořáka k zisku lepšího a úplnější náhledu na jeho chování v minulosti i na následnou reakci orgánů veřejné moci, je psychoterapie a léčba a nikoli jeho další setrvávání ve výkonu trestu a dovykonávání celého uloženého trestu. Máme za to, že je zde tedy i argument humanitární stran zdravotního stavu odsouzeného, byť bohužel i s ohledem na postoj pana Dvořáka samého k těmto věcem, nedisponujeme aktuální lékařskou zprávou apod. Obáváme se, že zdravotní stav pana Dvořáka se minimálně po psychické stránce neustále zhoršuje. S ohledem na obor své působnosti jsme schopni mu danou pomoc po propuštění případně zprostředkovat.

Máme za to, že podpůrným důvodem k vyhovění žádosti je i skutečnost, že i celospolečensky a u odborné veřejnosti došlo k posunu odborných názorů stran léčebného užívání konopí a změnila i se do jisté míry i legislativa, tedy i zákonodárce dává najevo posun svého hodnocení této látky a možností jejího pěstování a využití pro léčebné, tedy společensky prospěšné, účely (viz mj. změna ustanovení § 24 odst. 1 písm. a) zákona č. 167/1998 Sb. o návykových látkách účinná od 1.1.2022, tj. změna relevantní pro posuzování jednání, kterého se pan Dvořák dopustil, jako trestného, která ale již nebyla způsobilá nijak promluvit do jeho odsouzení, neboť k ní došlo až po jeho pravomocném odsouzení).

Případem se zabýval i Ústavní soud ČR a Nejvyšší soud a odsouzení se nepodralo zvrátit, tedy argumenty použité k obraně pana Dvořáka zde netřeba opakovat, zmiňujeme je tedy zde pouze v této rovině, kde mohou akcentovat míru nepřiměřenosti uloženého trestu povaze provinění

odsouzeného. To samozřejmě ovšem nic nemění na tom, že nikdo by neměl porušovat v dané době platné a účinné normy a ani bez povolení provozovat činnost, která povolení vyžaduje, pouze to může implikovat, že to, o co pan Dvořák po tolik let usiloval, bylo směrem, ke kterému vlastně společnost postupně v určitém smyslu dospěla, a to nakonec i na legislativní úrovni.

Dále bychom se ještě chtěli vyjádřit k hodnocení osobnosti pana Dvořáka a jeho trestné činnosti. Jeho poslední trestný čin spočívající v jednání, kdy zřejmě dle zpráv z médií vyhrožoval lidem z justice je samozřejmě z našeho pohledu zcela neomluvitelný, ale také na druhou stranu i pochopitelný. Dušan Dvořák byl pod velkým tlakem, cítil velkou nespravedlnost, jelikož se snažil své aktivity provozovat legálně, ale vzhledem k tehdejším legislativním normám mu nebylo legalizování jeho činnosti umožněno. Ze své odborné praxe dobře víme, že bezmoc bývá často zdrojem vzteku a agrese. Aby toto pan Dvořák nahlédl, potřebuje z našeho pohledu terapeutickou a léčebnou pomoc a nikoli ze svého pohledu zcela nespravedlivě dále trpět ve výkonu trestu. Z vlastní praxe práce s propuštěnými vězni máme za to, že je nejhorší prognóza v případě, pokud se člověk ve vězení „zlomí“, to znamená, že ztratí veškerou víru v sebe, druhé, společnost a stane se člověkem bez naděje. Toho se samozřejmě u Dušana Dvořáka obáváme.

Pokud jde o jeho osobnost a to, co je nám známo k pozadí jeho trestné činnosti, pak dle našeho vědomí pan Dvořák pěstoval konopí, které využíval k léčebným účelům. Jeho víra v léčivou schopnost konopí je velmi silná a podložena celou řadou výzkumů. Pokud je nám známo, nikdy mu nebylo prokázáno, že by prodal nebo dal vypěstované konopí uživatelům konopí nebo že by někoho svedl k jeho užívání za toxikomanskými účely. Konopí používal na výrobu léčivých mastí a tinktur. Existuje celá řada svědectví nemocných, kterým pomohl. Dušana Dvořáka známe jako velmi zásadového a spravedlivého člověka (mimo jiné podepsal Chartu 77). Velkou část svého profesního života věnoval starosti a péči o osoby na okraji společnosti jednak ve Výchovném ústavu Klíčov, v SANANIMu i P centru. Byl zakladatelem několika unikátních projektů na poli adiktologie, speciální pedagogiky a sociální práce. Založil doléčovací centrum v Olomouci, jehož součástí byl unikátní pracovní a rekvalifikační program pro drogově závislé v truhlářské dílně, dále rekvalifikační kurzy v oblasti IT, do kterých přijímal právě lidi na okraji. Jeho odborné práce si velmi vážíme. Byl vždy člověkem odvážným, který si umí své představy prosadit a zrealizovat.

Jakkoli komplikovaná může být jeho osobnost a aktuálně špatný jeho psychický stav, jeho činy a historie dokazují, že skutečně jednal v úmyslu pomáhat druhým. Máme za to, že nyní potřebuje pomoci on sám, i proto podáváme tuto žádost.

Máme za to, že za činy, kterých se dopustil a které nechceme nějak omlouvat, už vykonatel dostatečně dlouhý trest, a to v délce 42 měsíců. Dle sdělení pana Dvořáka samého podal nedávno návrh na podmíněné propuštění z výkonu trestu, ale tento mu byl zamítnut.

Dle čl. 62 písm. g) Ústavy prezident republiky odpouští a zmírňuje tresty uložené soudem a zahlazuje odsouzení. Máme za to, že s ohledem na to, že odsouzený vykonal již velmi dlouhý trest odnětí svobody, který představuje více než polovinu celkové výměry jeho trest(ů), je na místě a navrhujeme odpuštění, resp. prominutí celého nevykonaného zbytku trestu.

Máme za to, byť okruh žadatelů o milost není obecně omezen, že jsme k podání žádost přímo zákonem explicitně aktivně legitimováni, kdy dle ust. § 6 odst. 2 zájmové sdružení občanů může podávat za odsouzeného žádost o udělení milosti a o zahlazení odsouzení.

III.

S ohledem na vše výše uvedené

navrhujeme, aby panu Dušanu Dvořákovi, nar. 12.1.1962, prezident České republiky udělil milost dle ust. čl. 62 písm. g) Ústavy České republiky ve spojení s ust. § 366 trestního řádu a prominul mu celý posud nevykonaný zbytek uloženého trestu(ů) odnětí svobody a umožnil jeho neprodlené propuštění na svobodu.

V Praze dne 20/6/2023

Za SANANIM z.ú.,

Martina Richterová Těmínová

Ředitelka SANANIM z.ú.